

Kehittyvän kielitaidon tarkastelua ja kielten vertailua

Levottomista ja arvaamattomista ajoista huolimatta tieteellinen kausijulkaisu *Lähivördlusi. Lähivertailuja* ja lähivertailijat jatkavat toimintaansa kielten vertailun ja oppimisen tutkimisen saralla. Kädessänne oleva 32. numero keskittyy sarjan perinteitä vaalien vertailemaan eri kieliä ja erilaisia kielellisiä ilmiöitä. Kielten vertailua lähestytään sekä kontrastiivisesti että kielenoppijan ja kielitaidon arvioijan näkökulmasta, ja käsittelyn kohteena on monenlaisia oppimisen edellytyksiä ja muotoja. Ajan hengen mukaisesti jo tuttujen kielten lisäksi tarkasteltavien kielten joukossa on tässäkin numerossa ukraina. Uutena ulottuvuutena käsitellään kielitaidon arvioijien mielipiteitä oppijoiden suullisesta kielitaidosta.

Tämän numeron aihepiireistä nousevat erityisesti esiin kirjoitettu kieli, kirjoittaminen ja kirjoitustaidon kehittyminen. Maarit Mutta ja Päivi Laine esittelevät artikkelissaan *Tapaustutkimus monikielisten kirjoittajien kirjoitusprosesseista* tapaustutkimusta kolmen suomenkielisen yliopisto-opiskelijan suomeksi ja ranskaksi kirjoittamisen prosesseista. Artikkelin keskiössä ovat kirjoittajaprofilit ja kirjoittamisen sujuvuus, jonka tutkimisessa tekijät hyödyntävät uutta näppäilyntallennusohjelmaa GenoGraphiX-Log. Piret Soodla ja Tiiu Tammemäe selvittävät artikkelissaan *Viron- ja venäjänkielisten 5-vuotiaiden lasten muotoutuva kirjoitustaito – mitä osataitoja on erojen taustalla?* lasten äidinkielen ja sukupuolen vaikutusta sanan merkityksen tuntemiseen, lauseiden ja tekstien ymmärtämiseen sekä fonologiseen tietoisuuteen. Pille Eslonin artikkeli *Sanaston ja kieliopin rajamaastossa: mielipidetekstien kielenkäyttömallit* käsittelee viron kirjallisten mielipidetekstien frekventeimpiä kielenkäyttömalleja sekä niiden merkitystä kohdekielen oppimisessa ja eri äidinkieltä puhuvien oppijoiden kielenkäytön vertailussa.

Mare Kitsnik ja Jelizaveta Kromberg selvittävät tapaustutkimuksessaan *Miten opettaa peruskoululaisille viron kielioppia viro toisena kielenä -opetuksessa?*, millaisia kieliopin opetusmenetelmiä peruskoulussa käytetään, ja pohtivat, miten menetelmät palvelevat kommunikatiivisen opetuksen tavoitteita. Vaikka tulokset ovatkin suuntaa-antavia, ne nostavat esiin tärkeitä kysymyksiä ja tarjoavat pohjan jatkotutkimukselle. Pirkko-Muikku Werner jatkaa viron ja suomen keskinäisen ymmärrettävyyden tutkimista artikkelillaan *Suomenkielisten idiomien ymmärtäminen - virolaisten päättelystrategioista*. Artikkelissa kuvataan niitä strategioita, joita vironkieliset käyttävät ratkoessaan sukukielisten idiomien merkityksiä. Analyysin kohteena ovat tulkinnossa hyödynnetyt päättelyprosessit. Tarkoituksena on selvittää, miten idiomimuodostimet ohjaavat sanontojen tulkintaa, millainen osuus ensyklopedisellä tiedolla on ja miten vähittäinen irtautuminen avainsanan konkretiasta vaikuttaa merkityksen etsintään.

Suullisen kielen arviointitutkimusta edustaa Sari Ohrasen ja Sari Aholan artikkeli Vierasta korostusta on niin vähän, että arvaan viro – *Yleisten kielitutkintojen suomen kielen arvioijien käsityksiä suomenruotsalaisten puhumasta suomesta*. Tutkimuksessa tarkastellaan Yleisten kielitutkintojen suomen kielen arvioijien käsityksiä suomenruotsalaisten puhujien oletetusta ensikielestä. Artikkelissa kuvataan, miten usein ja miksi suomen kielen arvioijat pitivät suomenruotsalaisia suomen kielen puhujia virolaisina puhujina. Natalia Vaiss jatkaa artikkelissaan *Viron vaatama-verbi ja sen venäjän ja ukrainan vastineiden transitiivisuudesta* julkaisun kontrastiivisen kielentutkimuksen perinteitä. Korpuspohjaisen tutkimuksen tavoitteena on selvittää, miten säännönmukaiset ovat viron *vaatama*-verbin ja sen venäjän ja ukrainan vastineiden transitiivi- ja intransitiivirakenteet.

Kiitämme kirjoittajia kiinnostavista ja monipuolisista artikkeleista ja arvioijia asiantuntevista kommentteista. Suurkiitos kaikille julkaisuprosessiin osallistujille heidän perusteellisesta paneutumisestaan, tehokkuudestaan ja joustavuudestaan tämän numeron valmistelussa. Erityinen kiitos Suomalais-ugrilaisen kulttuurirahaston

säätiölle jatkuvasta taloudellisesta tuesta ja Viron soveltavan kielitieteen yhdistykselle mahdollisuudesta julkaista *Lähivördlusi. Lähivertailuja* yhdistyksen suojissa.

Helsingissä, Tampereella ja Wienissä

Annekatriin Kaivapalu,

Hanna-Ilona Härmävaara ja

Triinu Viilukas